

Uitvoeringsprogramma Duurzaamheidsvisie 2018-2024 Gemeente Landsmeer

Dit uitvoeringsprogramma is opgesteld op basis van de in februari 2018 vastgestelde 'Duurzaamheidsvisie gemeente Landsmeer 2018-2024'. In dit programma worden de acties en projecten benoemd, in tijd gepland en worden er waar nodig financiële middelen aan gekoppeld. Bij het opstellen van dit uitvoeringsprogramma zijn zoveel mogelijk stakeholders (zowel intern als extern) betrokken, zodat het programma en de daarin opgenomen projecten breed worden gedragen en gesteund.

Er is voor gekozen om de projecten te ordenen langs de 6 thema's en daaronder geformuleerde ambities en doelstellingen uit de Duurzaamheidsvisie. Voor ieder thema is een werkagenda opgesteld. Overkoepelend zijn nog afspraken en acties opgenomen op het gebied van algemene organisatie, coördinatie en communicatie van en over het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid.

Inhoud

LIJST MET AFKORTINGEN	2
WERKAGENDA ENERGIE	3
WERKAGENDA GROEN, WATER EN KLIMAAT	6
WERKAGENDA AFVAL & GRONDSTOFFEN.....	10
WERKAGENDA MOBILITEIT.....	11
WERKAGENDA MILIEU- EN LEEFOMGEVING	12
WERKAGENDA DUURZAME GEMEENTELIJKE ORGANISATIE	13
OVERKOEPELENDE ACTIES.....	14

Lijst met afkortingen

Du-Bo-loket	Duurzaam Bouwloket
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GPR-gebouw	Software om de duurzaamheid van een woongebouw, een kantoorgebouw of een onderwijsgebouw in kaart te brengen (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn voor duurzaam bouwen)
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (Waterschap)
IKB	Individueel Keuze Budget
MRA	Metropoolregio Amsterdam
NME	Natuur en Milieu Educatie
OD IJmond	Omgevingsdienst IJmond
OV	Openbaar Vervoer
p/j	Per jaar
P.M.	Pro Memorie post, over deze kosten bestaat nog geen uitsluitel
PMD	Plastic-, Metaal-, Drankverpakkingen
PNH	Provincie Noord Holland
PV-panelen	Photo Voltaic-panelen / Zonnepanelen
PZ	Personeelszaken
RES	Regionale Energie Strategie
RO	(Afdeling) Ruimtelijke Ordening
SAV	Stichting Afvalfonds Verpakkingen
SpDE	Servicepunt Duurzame Energie
V&H	Vergunning & Handhaving
VvE	Vereniging van Eigenaren

Werkagenda Energie:

Van energieneutrale gemeentelijke organisatie in 2025 naar energiepositieve samenleving in 2050

Wat	Concretisering / Stand van zaken	Wie	Wanneer	Kosten
Opstellen Regionale Energie Strategie (RES)	Input vanuit Landsmeer op RES Zaanstreek-Waterland cq. MRA Noord-Holland	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid) - OD IJmond - MRA - Regio Zaanstreek-Waterland - Provincie Noord Holland - Netbeheerders - etc.	Q3 2018 - Q2 2019	Reguliere uren duurzaamheid
Opstellen Transitievisie Warmte	Aan de hand van 'Routekaart Aardgasloos' Ondersteuning vanuit Servicepunt Duurzame Energie (via regio).	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Wonen/RO) - OD IJmond - SpDE - Provincie Noord Holland - Netbeheerders - Kennisinstituten	2018-2021	Reguliere uren duurzaamheid € 20.000
Opstellen integrale wijkuitvoeringsplannen	Concrete uitvoeringsplannen maken voor de wijken die voor 2030 van aardgas af gaan. Ondersteuning vanuit Servicepunt Duurzame Energie (via regio).	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Wonen/RO) - OD IJmond - SpDE - Provincie Noord Holland	2020-2021	Reguliere uren duurzaamheid €20.000

Gemeentelijke organisatie in 2025 energieneutraal

Zie werkagenda Duurzame Gemeentelijke Organisatie.

Particuliere woningbouw: in 2030 50% en in 2050 100% energieneutraal				
Stimuleren verduurzaming particuliere koopwoningen (incl. VvE's)	<ul style="list-style-type: none"> - Verlengen inzetten Duurzaam Bouwloket (via regio) - Wijkaanpak Omgevingsdienst IJmond <ul style="list-style-type: none"> o Organiseren collectieve inkoopacties van PV-panelen en isolatie maatregelen (DuBo-loket) o Organiseren informatieavonden aardgasvrij en energiemarkt (ism DuBo-loket & OD IJmond) o Afronden wijkaanpak OD IJmond - Pilotprojecten blokaanpak Nul-op-de-Meter (Eigen Haard) - Deelnemen aan regionale Duurzaamheidsbeurs - Deelnemen aan Nationale Duurzame Huizen Route - Acties gericht op VvE's (OD IJmond) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Wonen) - Duurzaam Bouwloket - OD IJmond - Eigen Haard - Inwoners 	<ul style="list-style-type: none"> - 2019-2021 - Q3-2019 - 2019 (3 kernen) - 2020 - Vanaf 2018 - Jaarlijks - Jaarlijks - Q1 2019 	<ul style="list-style-type: none"> - € 3.000 - € 25.000 - Geen kosten gemeente - €2500 p/j - € 700 p/j - P.m
Duurzame nieuwbouw	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkelaars bouwprojecten informeren over wet Voorgang Energie Transitie - Blijven aanbieden GPR-Gebouw en verwijzen naar juiste loketten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (V&H, Duurzaamheid) - OD IJmond 	Doorlopend	Regulier budget
Sociale huurwoningen: in 2023 label B, in 2040 energieneutraal				
Prestatieafspraken met corporaties t.b.v. verduurzaming sociale huurwoningen	<ul style="list-style-type: none"> - Conform Woningwet 2015 jaarlijks prestatieafspraken bijstellen o.b.v. biedingen van de corporaties voor het komende jaar. - Samen met corporaties kansen identificeren voor mogelijkheden aardgasloos en Nul-op-de-Meter nieuwbouw en renovatie 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Wonen) - Corporaties (Eigen Haard en Rochdale) - Huurdersorganisaties - Bewonerscommissies 	Doorlopend	Regulier budget

Agrarische sector, industrie, bouwnijverheid en dienstensectoren energieneutraal in 2040				
Bedrijven informeren en adviseren in kader van energietransitie/Klimaat akkoord	<ul style="list-style-type: none"> - Finaliseren aanpak Verruimde Reikwijdte Wet Milieubeheer - Informeren over beleid en adviseren over alternatieve warmtebronnen (o.a. over CO₂-emissie-belasting Rijk) - Greendeals aangaan met bedrijven - Onderzoek subsidie mogelijkheden 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid) - OD IJmond 	2018-2024	Regulier budget OD IJmond
Verduurzaming maatschappelijk vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> - Informeren en adviseren over landelijke en provinciale subsidiemogelijkheden - Vervolg Energy Challenge op scholen & sportclubs - Subsidie voor energiemaatregelen maatschappelijk vastgoed 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Vastgoed) - OD IJmond 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlopend - 1x p/j 2 scholen - Q3 2019 	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier budget - €2.500,- p/j - <i>Max 20.000,- i.c.m. landelijke regelingen¹</i>
Landsmeer produceert hernieuwbare energie 'voor het net' vanaf 2025, energiepositief in 2050				
Opwekking Duurzame Energie in Landsmeer	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoeken en ondersteunen duurzame energie opties (zonne-akkers, energie uit wegenoppervlak, riothermie, geothermie, energie uit oppervlaktewater, etc) - Monitoren beleid provincie Noord Holland op windenergie en wanneer mogelijk projecten definiëren. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Energie) - Provincie Noord Holland - Regio Zaanstreek Waterland - Particuliere grondeigenaren, bewonerscollectieven en energiebedrijven - OD IJmond - Liander 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanaf 2019 - Doorlopend 	<ul style="list-style-type: none"> - € 20.000,- - Reguliere uren duurzaamheid
Duurzame Inkoop energie	Continueren huidige contract inkoop duurzame energie (elektra & biogas) gemeentelijke gebouwen	Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Energie)	2017-2022	Binnen begroting

¹ Voorbeelden relevante landelijke regelingen: [Subsidieregeling energiebesparing en duurzame energie Sportverenigingen](#) (2018-2020) en [innovatieprogramma 'Aardgasvrije en frisse scholen'](#)

Werkagenda Groen, Water en Klimaat				
Wat	Concretisering / Stand van zaken	Wie	Wanneer	Kosten
GROEN: Behoud en waar mogelijk verder ontwikkelen van zowel kwantiteit als kwaliteit van het openbaar groen				
In kaart brengen waar gemeente openbaar groen kan verbeteren of uitbreiden	<ul style="list-style-type: none"> - Behouden van Natura 2000 gebieden - Verkennen mogelijkheden verbeteren/uitbreiden openbaar groen (optie: steen eruit, plant erin) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Groen) 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlopend - 2018-2019 	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier budget - €5000,- p/j voor projecten
GROEN: Minimaal behouden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit in de gemeente.				
Vergroten biodiversiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennen mogelijkheden creëren nieuwe habitat. Mogelijke acties: <ul style="list-style-type: none"> o Voortzetten en waar mogelijk uitbreiden ecologisch bermbeheer o Bij aanleggen/verbeteren (nieuwe) infrastructuur zorgen voor faunapassages. o Bij herinrichting openbaar groen zorgen voor insectvriendelijke beplanting. o Op verzoek planten van vruchtdragende planten/struiken in openbaar groen o Aansluiten bij landelijke bijenactie 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Groen) - HHNK - Landschap Noord-Holland - Agrariërs - Recreatieschap Twiske - Groene Boerderij - IVN Twiske 	2020	Regulier budget + €5000,- p/j voor kleinschalige projecten

GROEN: Vergroten betrokkenheid en (mede)verantwoordelijkheid bewoners bij onderhoud en beheer groen				
Stimuleren en faciliteren bewoners initiatieven op gebied van groen.	<ul style="list-style-type: none"> - Stimuleer opzetten particulier beheer openbaar groen, - Stimuleren operatie steenbreek - Stimuleren groene daken (i.c.m. subsidie voor energiemaatregelen) - Nieuwbouw: groen-eis in kavelpaspoorten - Natuur & Milieu Educatie, aanleggen van educatieve moestuin of groene schoolpleinen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Groen/Wijken) - Landschap Noord-Holland - Groene Boerderij - IVN Twiske - Scholen - Inwoners 	Doorlopend	<ul style="list-style-type: none"> - €20.000,- (motie 2017) - €1.000,- per school
GROEN: Minimaliseren chemische onkruidbestrijding (conform landelijke normen)				
(Verder) minimaliseren chemische onkruidbestrijding	Onderzoeken welke alternatieve middelen & methoden gebruikt kunnen worden.	- Gemeente Landsmeer (Groen/Beheer)	Doorlopend	Regulier budget
GROEN: Verbod oplaten ballonnen				
Verbod oplaten ballonnen	Verbod op oplaten ballonnen in verband met vervuiling	- Gemeente Landsmeer	Opnemen in eerste herziening APV	Regulier budget
WATER: Verbeteren waterveiligheid				
Verbeteren waterveiligheid	Acties: ZIE GEMEENTELIJK WATERPLAN	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Water) - HHNK 		Budget Waterplan
WATER: Verminderen wateroverlast				
Verminderen wateroverlast	<ul style="list-style-type: none"> - Acties: ZIE GEMEENTELIJK WATERPLAN - Proef doen met voor waterdoorlatende verharding i.c.m. herinrichtingsproject <i>Zie ook 'Klimaat – klimaatrobuust watersysteem'</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Water) - HHNK 		<ul style="list-style-type: none"> Budget Waterplan - €25.000,-

WATER: Verbeteren waterkwaliteit				
Verbeteren waterkwaliteit	- Acties: ZIE GEMEENTELIJK WATERPLAN	- Gemeente Landsmeer (Water) - HHNK - Recreatieschap Twiske		Budget Waterplan
WATER: Duurzaam peilbeheer (in relatie tot veenweidegebied, bodemdaling en CO₂-uitstoot)				
<i>Voor acties op gebied van veenweidegebied zie sub-agenda Klimaat</i>				
KLIMAAT: Een klimaatrobuust water(beheer)systeem: kansen groen & water optimaal inzetten en benutten voor klimaatadaptie				
Verbeteren waterberging & stimuleren 'vasthouden' hemelwater in tuinen en openbaar groen	<ul style="list-style-type: none"> - Acties: ZIE GEMEENTELIJK RIOLERINGSPLAN - Breng geschikte waterbergingslocaties in beeld <ul style="list-style-type: none"> o Waterberging onder raadhuisplein (ook voor watervoorziening openbaar groen) - Aanleg wadi's, greppels, etc. - Verder gaan met de aanleg van gescheiden rioleringsstelsels: afkoppelen hemelwater van vuilwaterafvoer. - ONDERZOEK: Rioleringsstelsels én de afvoer van regenwater over verhard en onverhard oppervlak in de toekomst als één systeem beschouwen. Leidingenstelsels én afvoer van water over het verhard en onverhard oppervlak afstemmen/berekenen op de nu bekende nieuwe toetsingsnormen (informatie bij Rioned). Gebruik van zwaardere belastingen (buien) om de afvoerende werking van rioleringsstelsels en het verhard en onverhard oppervlak in modellen te toetsen op falen. <ul style="list-style-type: none"> • Vaker toepassen van bemalen grondwater drainage met de rioleringsvervanging om grondwateroverlast tegen te gaan. Zie ook nieuw Grondwaterbeheerplan (in prep.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale Samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland - Gemeente Landsmeer (Water) - HHNK - Inwoners 	Meerjaren programma	Budget Rioleringsplan - €100.000,- - €20.000,- (motie 2017) - Reguliere uren (Water)

	<ul style="list-style-type: none"> - Inwoners voorlichten over de mogelijkheden om regenwater te verwerken en op te vangen. Bij inwoners stimuleren <ul style="list-style-type: none"> o afkoppelen regenpijpen/dakwater o aanschaf regenton, o vergroenen van plaatsen en stenen tuintjes o aanleg groene daken. o - ONDERZOEK: areaal gemeentelijk groen uitbreiden om eventuele hittestress tegen te gaan. - Zorgplicht grondwaterbeheer vormgeven. Zie nieuwe grondwaterbeheerplan (in prep. Wareco) 			
KLIMAAT: Veenweidegebied mogelijk emissieloos en streeft ernaar dat het veenweidegebied in later stadium CO2 opneemt.				
Onderzoek naar terugdringen broeikasgasemissie veenweidegebieden	<ul style="list-style-type: none"> - Volgen landelijk onderzoek CO2 uitstoot veenproeftuin en aansluitend samen optrekken met andere gemeenten. - Ontwikkelen gezamenlijke visie met stakeholders (waaronder agrariërs) i.s.m. Provincie Noord Holland (OD IJmond) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Duurzaamheid/Water) - Landschap Noord Holland - HHNK - Provincie NH - Agrarische sector - Kennisinstituten (Alterra) 	2019	P.M.

Werkagenda Afval & Grondstoffen				
Wat	Concretisering / Stand van zaken	Wie	Wanneer	Kosten
Verbetering van het afvalscheidingspercentage naar 75% & reductie van de hoeveelheid restafval naar maximaal 100 kg per inwoner per jaar in 2025.				
Verbeteren scheidingspercentage afvalstromen	<ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek (& implementatie) alternatieve manieren van afvalscheiding met hogere scheidingsgraad <ul style="list-style-type: none"> o PMD zakken vervangen door container o Reduceren grijze bakken (max. 1 per woning) - Bewustwordingscampagne herhalen en resultaten monitoren. - Afvaleducatie op scholen (afvalscheiding) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Afval) - Afvalinzamelaar - Bewoners - IVN Twiske - De Groene Boerderij - OD IJmond (NME) 	<ul style="list-style-type: none"> - Q4 2019 - Meerjarig - Meerjarig 	<ul style="list-style-type: none"> - €60.000,- - Regulier budget - €1.000,- p/j
Goede 'schoonheidsgraad' in woongebieden en centrum: zowel objectief als wat betreft beleving overlast door zwerfafval bij bewoners.				
Schoonheidsgraad Landsmeer verbeteren	<ul style="list-style-type: none"> - Steunen diverse schoonmaakacties: <ul style="list-style-type: none"> o Blijven steunen maandelijkse schoonmaakactie van wijken "Landsmeer Schoon" o Deelname aan landelijke Opschoondag o Oppakken schoonmaakactie A10 afslag S117 - Ondertekenen statiegeld alliantie - Geen vergunning voor oplaten ballonnen - Afvaleducatie op scholen (zwerfafval) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Afval) - Bewoners (o.a. Landsmeer Schoon) - IVN Twiske - De Groene Boerderij - St. Nederland Schoon - OD IJmond (NME) - Rijkswaterstaat - Statiegeld Alliantie 	<ul style="list-style-type: none"> - 2018-2024 - Vanaf 2018 - Meerjarig 	<ul style="list-style-type: none"> - Zwerfafval-gelden SAV (2013-2022) - € 7.000 - €1.000,- p/j
Stimuleren van de circulaire economie ('van afval naar grondstof').				
Onderzoek en stimuleren hergebruik afvalstromen	<ul style="list-style-type: none"> - Aansluiten bij hergebruik afvalstoffen acties en ontwikkelingen MRA en de markt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer - MRA (Actieagenda Circulaire Economie) - Bedrijfsleven Landsmeer (en regio) 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlopend 	<ul style="list-style-type: none"> - P.M.

Werkagenda Mobiliteit				
Wat	Concretisering / Stand van zaken	Wie	Wanneer	Kosten
Opstellen regionale Mobiliteitsstrategie	Acties: zie UITVOERINGSPLAN MOBILITEITSVISIE LANDSMEER	- MRA/Vervoerregio Amsterdam - Gemeente Landsmeer (Mobiliteit)		Regulier budget (Mobiliteit)
Terugdringen vervuiling door uitlaatgassen en fijnstof vanuit (weg)verkeer. 15% reductie CO2-uitstoot/energiegebruik door wegverkeer in 2025 (t.o.v. 2015)				
Verduurzamen bevoorradend bedrijfsvervoer	Acties: zie MOBILITEITSVISIE LANDSMEER - Onderzoek mogelijkheden verduurzaming bevoorradend bedrijfsvervoer (in samenwerking met bedrijven)	- Bedrijven - Gemeente Landsmeer (Mobiliteit) - Denktank "Het Lint"	2019-2020	Budget mobiliteitsvisie - €5.000,-
Verminderen vervuilend verkeer	Acties: zie MOBILITEITSVISIE LANDSMEER - Aansluiten bij Amsterdamse milieuzone - Onderzoek kansen autoluwe zones	- Gemeente Landsmeer (Mobiliteit) - MRA/Vervoersregio Amsterdam - OD IJmond - Denktank "Het Lint"	2019-2020	Budget mobiliteitsvisie - €5.000,- - €5.000,-
(Blijven) stimuleren van duurzaam vervoer (lopen, fiets, openbaar vervoer en elektrisch vervoer) ten opzichte van conventioneel autoverkeer op fossiele brandstoffen				
Stimuleren duurzaam vervoer bij inwoners	Acties: zie MOBILITEITSVISIE LANDSMEER - Verkenning aanpak stimuleren duurzaam vervoer o Creëren van bewustwording onder bewoners o Uitbreiden deelauto-initiatieven o (Blijven) faciliteren van elektrisch fietsen en rijden (laadpalen)	- Gemeente Landsmeer - MRA/Vervoerregio Amsterdam	Doorlopend	Budget mobiliteitsvisie
Verbeteren OV verbindingen en aansluitingen	- Acties: zie MOBILITEITSVISIE LANDSMEER - Onderzoeken mogelijkheden: o Gratis OV vanuit Landsmeer tot aan grote knooppunten (N-Z-lijn)	- Gemeente Landsmeer - MRA/Vervoerregio Amsterdam - OV-bedrijven	2019-2020	Budget mobiliteitsvisie

Werkagenda Milieu- en Leefomgeving: Minimaal (blijven) voldoen aan Europese en landelijke normen, wet- en regelgeving

Wat	Concretisering / Stand van zaken	Wie	Wanneer	Kosten
Bodem				
Behouden/verbeteren bodemkwaliteit	Zie Nota Bodembeheer regio Waterland - Bij ruimtelijke ontwikkelingen saneringsplannen opstellen	- Gemeente Landsmeer (RO) - OD IJmond - Ontwikkelaars	Doorlopend	P.M.
<i>Voor acties op gebied van veenweidegebied zie werkagenda Groen, Water en Klimaat.</i>				
Luchtkwaliteit				
Verbeteren luchtkwaliteit	- Monitoren luchtkwaliteit (vooral op knelpunten/Lint) - Volgen onderzoek m.b.t. luchtzuiverende beplanting - Volgen landelijke ontwikkelingen gebruik houtkachels en open haarden - Mogelijkheden geluidsschermen en bomen langs A10 tegen geluidsoverlast en beter luchtkwaliteit onderzoeken (overleg RWS) - <i>Zie ook thema Mobiliteit</i>	- Gemeente Landsmeer (Milieu/Groen) - GGD - OD IJmond - MRA - Rijkswaterstaat	2018 - 2021	€2.500 per jaar of €30.000 grondig onderzoek.
Geluid				
Terugdringen weg- en luchtverkeerslawaaï	- Onderzoek mogelijkheden geluid adaptief bouwen - Geluidscontourenkaart onderzoek in risicogebieden (OD IJmond) i.c.m. maatregelen energiescan - Monitor vluchtbewegingen en geluidsoverlast van vliegverkeer. - Mogelijkheden geluidsschermen en bomen langs A10 tegen geluidsoverlast en beter luchtkwaliteit onderzoeken (overleg RWS)	- Gemeente Landsmeer (Milieu/RO/Groen) - Rijkswaterstaat - OD IJmond		P.M

Werkagenda Duurzame Gemeentelijke Organisatie				
Wat	Activiteiten	Wie	Wanneer	Kosten
Gemeente Landsmeer is voorloper, trekker en voorbeeld op het gebied van duurzaamheid				
Verduurzaming gemeentelijke bedrijfsvoering (o.a. verbetering afvalscheiding kantooronderdeel)				
Stimuleren duurzame bewustwording & gedrag binnen gemeentelijke organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Verbeteren kennis op gebied van duurzaamheid (themalunches, werkgroepen, werkbezoeken) - Duurzaamheid als standaard paragraaf in vergunningen etc. - Duurzaam woon-werkverkeer stimuleren onder medewerkers - (Verder) verbeteren afvalscheiding binnen al het gemeentelijk vastgoed - Afsluiten contracten gescheiden inzameling gemeentelijk afval - Aanschaf en onderhoud (elektrische) dienstfietsen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (PZ, communicatie) - Medewerkers 	2019 en verder	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier budget - Regulier budget - Regulier budget (IKB) - Regulier budget - Regulier budget - €5.000,- + p/j €1.000
(Verdere) verduurzaming gemeentelijk vastgoed (alle vastgoed in 2023 energielabel C)				
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	<ul style="list-style-type: none"> - Duurzaamheid opnemen in Meerjaren Onderhoudsplan gemeentelijk vastgoed - Onderzoek energie labels al het gemeentelijk vastgoed en onderzoek label A/B/C scenario's. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Vastgoed) - OD IJmond 	<ul style="list-style-type: none"> - Doorlopend - 2019 	<ul style="list-style-type: none"> - P.M. - €10.000,-
Professionalisering maatschappelijk verantwoord inkopen (in 2019 aansluiten bij Manifest Duurzaam Inkopen)				
Duurzaam en Circulair inkopen	<ul style="list-style-type: none"> - Uitwerken en monitoren van MRA Intentieverklaring Circulair Inkopen - Aansluiten bij Landelijk Manifest Duurzaam Inkopen 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer (Inkoop) - MRA 	<ul style="list-style-type: none"> - 2019 - 2020 	<ul style="list-style-type: none"> - Regulier budget - Regulier budget
VerLED-den openbare verlichting gereed in 2022				
Verduurzamen openbare verlichting	Continueren verLEDden openbare verlichting	Gemeente Landsmeer	2018-2022	Bestaand budget

Overkoepelende acties				
Wat	Activiteiten	Wie	Wanneer	Kosten
Natuur-, Milieu en Duurzaamheidseducatie	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren NME-programma voor Landsmeerse (basis)scholen <ul style="list-style-type: none"> o Idee: "1 dag gezond&groen voor scholieren": een duurzame schooldag van lopend naar school, naar groen ontbijt, naar afval opruimen, gastlessen - Stimuleren duurzame schoolgebouwen icm duurzaam onderwijs (bv. Eco-Schools Keurmerk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer - OD IJmond (NME) - IVN Twiske - Groene Boerderij 	Doorlopend	- €1.000 p/j per school
Communicatie	Regelmatige communicatie (intern en extern) over voortgang uitvoering Duurzaamheidsacties	Gemeente Landsmeer	Doorlopend	Regulier budget
Faciliteren Duurzaamheidsplatform Landsmeer	Halfjaarlijkse sessies met bewoners (en andere partijen uit samenleving) om voortgang UVP te bespreken, nieuwe ideeën op te halen en mensen met elkaar te verbinden.	Gemeente Landsmeer Groene Boerderij	2018-2024	€1.000,- p/j en reguliere uren duurzaamheid
Samenwerkingsverbanden zoeken	- Verkennen (of verdiepen van bestaande) samenwerkingsverbanden en/of lidmaatschappen om van te leren of samen projecten mee op te pakken	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer - Regio Zaanstreek-Waterland - MRA - Klimaatverbond - etc 	2018 en verder	Reguliere uren duurzaamheid
Stimuleren duurzaam ondernemen	- Onderzoeken (revolverend) duurzaamheidsfonds	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeente Landsmeer - OD IJmond 	2019	PM

